

MATERIAŁ POMOCNICZY DO SCENARIUSZA „DZIEWCZYNY I CHŁOPAKI, PATRZCIE NA EKOZNAKI!”

- INFORMACJE O SYMBOLACH EKOLOGICZNYCH

Produkty z tym znakiem nie zawierają gazów typu chloro-fluoro-węglowodory (freonów i halonów), które niszczą powłokę ozonową. W wersjach obcojęzycznych na symbolu znajdują się napisy: OZONE FRIENDLY, OZON FREUNDLICH – przyjazny dla ozonu; ohne FCKW, CFC free – nie zawiera freonów i halonów. Inne warianty tego znaku to:

Za ten znak nie odpowiada żadna organizacja, firma używając go na towarze może być skontrolowana jedynie przez organizacje konsumenckie.

Znak informuje, że w fazie badań dany produkt nie był testowany na zwierzętach. Najczęściej występuje na kosmetykach. Kosmetyki nie testowane na zwierzętach mogą być też oznaczane literami "BWC" (Beauty Without Cruelty - piękno bez okrucieństwa), lub napisami Not Tested on Animals (nie testowane na zwierzętach) czy Animal Friendly (przyjazne zwierzętom).

Za ten znak nie odpowiada żadna organizacja. Firma używając go na towarze może być skontrolowana jedynie przez organizacje konsumenckie.

Producent wniósł wkład finansowy w budowę i funkcjonowanie systemu odzysku i recyklingu odpadów polskiej organizacji Rekopol. Znak nie odnosi się do produktu ani opakowania. Mówi jedynie o tym, że producent wniósł opłatę wspierającą recykling odpadów.

Uwaga: znak ten mylony jest często ze znakiem określającym produkt nadający się do przetworzenia.

Polskie Centrum Badań i Certyfikacji opracowało zasady przyznawania krajowego ekoznaku w 1998 roku. Założenia ogólne stanowią, że polski "Eko-znak" mogą otrzymywać wyroby krajowe i zagraniczne niepowodujące (w odniesieniu do wcześniej ustalonego akceptowalnego poziomu) negatywnych skutków dla środowiska oraz spełniające ustalone kryteria dotyczące ochrony zdrowia, środowiska i ekonomicznego wykorzystania zasobów naturalnych w trakcie całego cyklu życia wyrobu. Zaznaczono również, że polski system certyfikacji będzie dostosowany do systemu ekoznakowania Wspólnoty Europejskiej.

Podstawą certyfikacji na "Eko-znak" są wymagania dotyczące aspektów ekologicznych i zdrowotnych ustanawiane przez Komitet ds. "Eko-znaku", składający się z osób reprezentujących urzędy centralne, jednostki pozarządowe zajmujące się ochroną środowiska, producentów, konsumentów oraz banki.

Ocena produktu obejmuje etapy:

1. przed produkcją,
2. produkcja,
3. dystrybucja (w tym pakowanie),
4. użytkowanie,
5. recykling, utylizacja, odpady.

W czasie każdego z tych etapów oceniane są aspekty:

1. jakość powietrza, wody, gleby,
2. ograniczenie ilości odpadów,
3. oszczędność energii,
4. gospodarka zasobami naturalnymi,
5. zapobieganie globalnemu ociepleniu,
6. ochrona warstwy ozonowej,
7. bezpieczeństwo środowiska,
8. hałas,
9. ochrona ekosystemu.

Dotychczas polski "Eko-znak" przyznano kilkudziesięciu wyrobom, głównie nawozom sztucznym i organicznym oraz materiałom włókienniczym. Polski "Eko-znak" jest praktycznie niewidoczny w sklepach, a z powodu słabej promocji i utrudnionego dostępu do informacji trudno jest stwierdzić jego wiarygodność. Rosnąca rola konsumentów na pewno z czasem zmieni tę sytuację. Do tej pory klient polskich sklepów musi jednak polegać na częściej spotykanych ekoznakach zagranicznych.

Produkty gospodarstw ekologicznych mogą być sprzedawane z takim oznaczeniem. Polskie Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi przyznaje atesty gospodarstw rolnym, które przy produkcji stosują metody ekologiczne.

Znak jest najbardziej znanym i rozpoznawalnym na rynku krajowym znakiem, kojarzonym z żywnością ekologiczną. Prawo do używania tego znaku na swych wyrobach mają producenci, przetwórcy i handlowcy spełniający wymagania ustawy o rolnictwie ekologicznym, posiadający certyfikat nadany przez uprawnioną jednostkę i jednocześnie będący członkami "Ekolandu".

Certyfikat przyznawany jest na podstawie oceny warunków prowadzenia produkcji rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego metodami ekologicznymi oraz obrotu tymi produktami wg zasad określonych w Ustawie o Rolnictwie Ekologicznym z dnia 16 marca 2001 r. (Dz.U. Nr 38, poz. 452). Sposób znakowania produktów określa Art. 25:

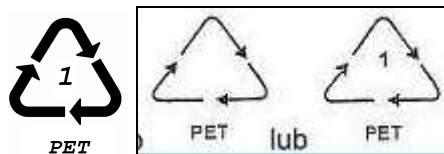
"Oznakowanie produktu rolnictwa ekologicznego polega na zamieszczeniu na etykiecie lub opakowaniu tego produktu napisu: produkt rolnictwa ekologicznego oraz nazwy producenta, numeru certyfikatu zgodności, nazwy upoważnionej jednostki certyfikującej i jej numeru identyfikacyjnego. W przypadku produktów rolnictwa ekologicznego sprowadzanych z zagranicy, oprócz nazwy producenta, podaje się nazwę podmiotu wprowadzającego produkty do obrotu, z tym, że na produktach rolnictwa ekologicznego pochodzących z krajów Unii Europejskiej zamieszcza się dodatkowo napis: objęte systemem kontroli Unii Europejskiej."

Wiarygodność producentów i produktów rolnictwa ekologicznego zapewnia kontrola prowadzona przez upoważnioną jednostkę certyfikującą. Pełna kontrola w gospodarstwach i przetwórnictwach odbywa się corocznie, oprócz tego mają miejsce inspekcje dodatkowe. Kontrola podlegają nie tylko wszystkie obiekty gospodarstwa: uprawy, wybiegi, budynki inwentarskie i magazynowe, maszyny i urządzenia, przechowalnie, ale także dokumenty: księgi rachunkowe, dowody zakupu środków do produkcji oraz surowców, księga gospodarstwa (lub zapisy), księgi hodowlane, etykiety i materiały reklamowe, wreszcie - bilans zbiorów i zakupionych surowców oraz sprzedaży produktów. Na podstawie protokołu z kontroli, jednostka certyfikująca ocenia czy gospodarstwo lub przetwórnia spełnia kryteria, a następnie wystawia certyfikat zgodności, upoważniający do obrotu produktami rolnictwa ekologicznego. Przyjmuje się, że sposób produkcji decyduje o jakości żywności i same produkty bada się tylko wtedy, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie ich skażenia. Rolnik zgłaszający chęć przestawienia swego gospodarstwa na ekologiczną metodę produkcji musi przedstawić konieczne dokumenty, a jego gospodarstwo musi spełnić opisane w ustawie wymagania. Okres przedstawiania, zanim może zostać przyznany certyfikat, trwa minimum 2 lata. W tym czasie gospodarstwo musi być pod kontrolą akredytowanej jednostki kontrolnej, która co najmniej raz w roku przeprowadza inspekcję i na podstawie jej wyników stwierdza zgodność działań prowadzonych w gospodarstwie z zasadami zawartymi w ustawie o rolnictwie ekologicznym. Dopiero po tym okresie gospodarstwo może otrzymać certyfikat i dopiero wtedy możemy mówić o gospodarstwie ekologicznym. Z ustawy wynika jednoznacznie co to jest gospodarstwo ekologiczne i co to są produkty rolnictwa ekologicznego.

Symbole te odnoszą się do opakowania produktu i oznaczają, że opakowanie to nadaje się do przetworzenia. Częściej spotykany jest pierwszy z nich, w postaci zielonego (lub białego bądź czarnego) trójkąta. Drugi, w kształcie okręgu, spotkać można na plastikowych butelkach.

Symbol trójkąta składającego się ze strzałek występuje na opakowaniu także w postaci zawierającej symbol literowy lub liczbowy wpisany w trójkąt, np.:

W tym przypadku symbol oznacza materiał, z jakiego zostało wyprodukowane opakowanie (powyższy symbol oznacza PET – politereftalan etylenu, rodzaj plastiku; wykonuje się z niego plastikowe butelki). Takie znaki są elementem Systemu Znakowania Opakowań obowiązującego w Unii Europejskiej, w którym materiał opakowaniowy określony jest kodem numerycznym (np. 1 dla PET) i/lub symbolem literowym (np. PET). Każdy materiał ma zatem przypisany kod numeryczny oraz literowy. Szczegółowe informacje o Europejskim Systemie Znakowania Opakowań znajdują się w scenariuszu „Wielki Problem Opakowaniowy”.